

PRINT IS DOOD

JAARGANG 1 - N2

06 12 2013,
KRUIMELS GEMORST
INBREUK ART 48
GAS-REGLEMENT

WWW.STAMPEDIA.BE

Dit magazine wordt uitgegeven door jongerenmedia-agentschap StampMedia

Kruimels gemorst

Misschien moet toch eens hardop worden gezegd wat velen dachten toen in Mechelen een 17-jarige een boete van 100 euro kreeg wegens het eten van een boterham op een kerktrap. Zou dit verhaal geen twee kantjes hebben? Zou de 17-jarige niet iets heel onaardigs hebben geroepen naar de GAS-ambtenaar? Misschien iets in de trant van: "Onnozelaar, hebt gij nu echt niks beters te doen?" De discussie is daarna wellicht een beetje geëscaleerd, dat moet welhaast. Had die jongen zich een beetje normaal gedragen, dan had hij geen boete gekregen.

Deze tweede PIDMAG, de vrucht van een week lang denken en werken met journalisten-in-wording, gaat over GAS-boetes. We geven het woord aan slachtoffers, aan GAS-ambtenaren, aan academici en ook aan Luc Van den Bossche, in 1999 minister van Binnenlandse Zaken. Hij is de architect van de wetgeving die gemeentebesturen de macht gaf om te definiëren wat 'overlast' is, en die ook zelf te beboeten. Maar de vroegere minister, zelf iemand die wel eens buiten de lijntjes durft kleuren, is verre van gelukkig met wat hij vandaag ziet. In zijn wet, de oorspronkelijke wet, stond dat ene zinnetje: 'De ambtenaar die de boete oplegt, mag niet dezelfde zijn als degene die (...) de strafbare feiten vaststelt.'

In 2005 werd dat zinnetje uit de wet geschrapt. Voortaan was de GAS-ambtenaar God, of toch op z'n minst in gedachten. Hij was een aanklager en rechter tegelijk. In de hele GAS-procedure was er niemand meer aan wie hij verantwoording verschuldigd was. Weg met het nochtans alle democratieën kenmerkende principe van scheiding der machten. Er is geen overste van wie de GAS-ambtenaar moet vrezen dat die hem terecht zal wijzen wegens overijverig. Overijverigheid is wat van hem wordt verlangd door politici die tegen elkaar opbieden met beloften van een nog strengere aanpak, nog hogere boetes en een nog lagere leeftijdsgrens.

Nadat Hasselt het 'verschuiven van dozen' verbod, blijkt er in Lokeren een verbod te bestaan op iemand 'doen schrikken'. In Dendermonde is er een verbod op het 'verklaren van dromen'. Wij hebben met deze piepjonge redactie zitten brainstormen over GAS-boetes in 2022 - een verbod op huilende baby's? - maar moesten ons erbij neerleggen dat onze fantasie niet kan tippen aan de realiteit zoals ze geworden is.

In een normale wereld lopen geen ambtenaren rond die je komen bestraffen voor broodkruimels. In een normale wereld mag je daar als burger verontwaardigd op reageren. In een normale wereld wordt zo'n kwestie, nadat de discussie wel of niet is geëscaleerd, voorgelegd aan een hogere instantie, die zich dan meer dan waarschijnlijk zal richten tot de ambtenaar: "Onnozelaar, hebt gij nu echt niks beters te doen?"

Dat is het soort wereld waar we met deze PIDMAG een bijdrage aan hopen te leveren. Het was mij een heel groot genoegen.

Douglas De Coninck
Gasthoofdredacteur

/// Colofon

PIDMAG - PRINT IS DOOD MAGAZINE

WERKTEN MEE AAN DIT TIJDSCHRIFT: NASIRA AKAOUCH, IZABELLE DEVULDER, ISMAIL EDDEGDAG, MATHILDE GOFFIN, LANDER KENNIS, HANNE KNUYT, GUNTHER MALIN, PAULINE POELMANS, KAROLIEN SEGERS, MIEK THIERN, YVES TORBEYNS, LIESBETH VERMAERCKE, THOMAS VERSTREPEN
GASTHOOFDREDACTEUR: DOUGLAS DE CONINCK **EINDREDACTIE FOTOGRAFIE:** VINCENT TILLIEUX
EINDREDACTIE TEKST: HAN ZINZEN **LAY-OUT:** CHRIS LAUWERYS EN KAMIL OSTASZEWSKI

/ Dit magazine is een realisatie van jongerenmedia-agentschap StampMedia.

/ StampMedia wordt betoelaagd door

Stad Antwerpen, de Vlaamse Gemeenschap, Stad Genk en Provincie Limburg.

/ Onder begeleiding van Piazza dell'Arte.

StampMedia - Jongerenmedia-agentschap - Prekersstraat 25,
2000 Antwerpen - han@stampmedia.be - 03 294 68 38

Na zes maanden werd mijn boete van vijftig euro gelukkig gesepeoneerd. Ik belde naar de politie om te vragen of ik dan terug de eendjes mocht voeren

Eendjes gevoederd

"Ik voederde de eendjes altijd maïs in het park aan het einde van de Boomssteenweg. Ik weet niet meer wanneer ik dat ooit ben beginnen doen, maar ik deed dat al jaren. Elke dag. Ik kocht iedere week ongeveer 25 kilo maïs, in drie zakken. Ik deed dat graag en de eendjes wachtten me op. Er was eens een moeder eend dood gebeten door een hond.

Er lagen nog eitjes in haar nest. Ik heb ze opgeraapt en naar een fokker gebracht, waar de eitjes zijn uitgebroed. Ik kan dus zeggen dat ik ze heb gered."

"Op de dag dat ik vijfenenzeventig werd, sprak de parkwachter me aan. Hij vertelde me dat dat maïs ook gegeten werd door de duiven en dat dat enorm slecht is voor die beestjes. Enorme larie volgens mij. Na zes maanden werd mijn boete, vijftig euro, gelukkig geseponeerd. Ik belde naar de politie om te vragen of ik dan terug de eendjes mocht voederen, maar mijn waarschuwing blijft gelden. Ik mag de eendjes dus nooit meer voederen. Dit doet me enorm veel pijn, want ik weet niet wat die eendjes anders zouden moeten eten en ik ben een grote dierenvriend."

"Of ik sindsdien nog in het park geweest ben? Nee, sinds die waarschuwing kom ik er niet meer."

Louis Van Ham (77), Wilrijk

Papiertje laten vallen

"Ik zat met Abdel op een bankje op het Sint-Andriesplein. We waren een koek aan het eten. Overal op de grond lagen papiertjes en ander vuil. Dus toen die koek op was, hebben we de papiertjes op de grond gegooid. We stonden er niet bij stil, dachten eerder van: 'Ja dat is toch geen probleem, het ligt hier vol.' Vlakbij stonden politieagenten, maar dat hadden we niet door want ze waren in burger. Ze vroegen onze identiteitskaarten, dus gaven we die. 'Het is gewoon een waarschuwing omdat jullie nog minderjarig zijn', zeiden ze. We gingen ervan uit dat het hierbij zou blijven." "Een maand later kregen we ineens allebei een brief. Daarin stond dat we elk een boete van 125 euro moesten betalen. Voor mij was dat niet de eerste keer dat het gebeurde. Ik heb niet lang daarvoor al een waarschuwing gekregen, waarna ook een brief volgde waarin stond dat ik een GAS-boete van 125 euro kreeg. Gelukkig hebben onze ouders de boete betaald. Ik zou anders niet weten hoe ik het geld bij elkaar had moeten krijgen. Mijn vorige boetes heb ik niet moeten betalen. In ruil kreeg ik zestien uur werkstraf en negen uur vorming."

Ilias (16) en Abdel (17), Antwerpen

*Interviews door:
Nasira Akaouch, Karolien Segers en Liesbeth Vermaercke
Foto's: Pauline Poelmans*

Sirene nagebootst

"Het gebeurde op het Kiel. Ik liep alleen op straat. Aan de overkant liepen er een paar jongeren. Er passeerde een politiewagen en één van die jongeren deed het geluid van de sirene na. Ik weet niet waarom, maar ik schonk er geen aandacht aan en liep verder. Een politieman stapte echter op mij af en wees mij aan als lawaaimaker. Hij stelde een proces-verbaal op en een tijdje later kreeg ik het bericht dat ik een boete van 150 euro moest betalen. Het GAS-reglement verbiedt het nabootsen van sirenes van zieken- en politiewagens. Ik wist dat niet. Het is intussen een jaar geleden dat ik de boete kreeg."

"Ik word geregeld op straat door de politie tegengehouden voor identiteitscontroles. Dit jaar alleen al drie keer. Ik ben dus wel één en ander gewoon. Veel van mijn vrienden kregen al GAS-boetes voor de grootst mogelijke pietluttigheden. De boete betalen was geen optie omdat ik nog studeerde en ik het geld echt niet had. Er zat niets anders op dan een werkstraf van elf uur uit te voeren. Gewoon omdat de politie me niet geloofde."

Rachid, 18 jaar, Antwerpen

Zakje in vuilnisbak gegoooid

"Het was de vrijdag voor de paasvakantie. Ik was bij mijn zus pasta gaan eten en nam het zakje mee naar buiten. Aan de Stadswaag zag ik een vuilbak, waarin ik het zakje wierp. Een GAS-ambtenaar in burger stapte op mij af en zei me dat ik het zakje in de verkeerde vuilnisbak had gegoooid. Hij stelde een proces-verbaal op en vertelde me dat er waarschijnlijk geen gevolg aan zou worden gegeven. Maar een week later kreeg ik een brief. Ik moest 75 euro betalen."

"In de brief stond dat ik de boete kon aanvechten, wat ik natuurlijk heb gedaan. Ik schreef een brief naar de stadsdiensten. Na vier maanden kreeg ik antwoord. Ik moest nu 50 euro betalen in plaats van 75 euro, omdat ik had 'meegewerkt'. De boete verder aanvechten zou me 40 euro kosten. Ik heb nu tijd gekregen tot december om te betalen."

"Ik weet nog niet hoe ik het geld bij elkaar ga krijgen. Binnenkort is het mijn verjaardag. Misschien moet dit dan maar mijn verjaardagsgeschenk worden. Het is echt balen."

Vincent, 23 jaar, Antwerpen

Te enthousiast gewuifd

"Ik was met mijn vrouw in de binnenstad gaan ontbijten voor haar verjaardag. Na het eten namen we afscheid en gingen elk een andere richting uit. Door omleidingen stond ik na een tijdje opnieuw in de binnenstad voor een rood licht te wachten. Op dat ogenblik zag ik mijn vrouw voorbij komen. Ik vond dat grappig en om haar aandacht te trekken duwde ik één keer op mijn toeter. Toen ze mij zag, wuifden we naar elkaar. Ik vond dat heel normaal, maar die politieagent blijkbaar niet. 'Gebruik van geluidsinstallatie en wuiven', zette de agent in het proces-verbaal. Ik kreeg dus een boete wegens wuiven. Echt waar."

"Toen ik de boete een paar weken later in mijn brievenbus vond, ben ik hard beginnen lachen. Ik geloofde niet dat ik voor het wuiven naar mijn eigen vrouw 50 euro moest betalen. Ondertussen is de boete trouwens al opgelopen tot 60 euro. Ik ben niet van plan om de boete ooit te betalen. Als het tot een proces komt, vertrouw ik op de rechter. Een boete voor een snelheidsovertreding zou ik betalen. Maar in welk land is het nu verboden om iemand te begroeten? Ik vind dit echt machtsmisbruik."

Bart Schauwvlieghe (42), Antwerpen

Geheel Absurd/Arglistig/Asociaal Systeem

Sinds de gemeenten de bevoegdheid kregen om overlastboetes uit te schrijven, zit er geen enkele rem meer op. Lokale reglementjes schieten over heel Vlaanderen als paddenstoelen uit de grond.

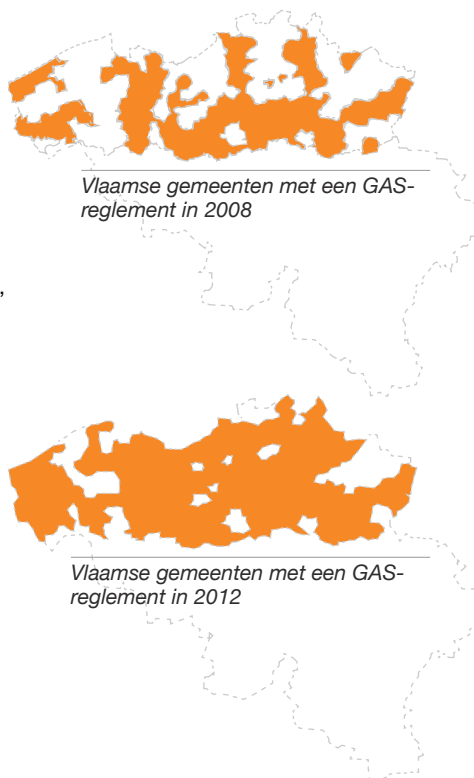
De kiemen van de Gemeentelijke Administratieve Sancties (GAS) zijn terug te vinden in 1995. De lokale politieparketten en de kantonnale vrederechter en politierechter werden in alle stilte afgeschaft. Hun werk verhuisde naar de al overwerkte parketten en politierechtbanken. Resultaat: tegen kleine ergernissen zoals geluidsoverlast en hondenpoep werd helemaal niet meer opgetreden. De federale regering kwam daarom in 1999 met een artikel 119bis van de Nieuwe Gemeentewet. Dat artikel, dat na zijn invoering nog vaak aangepast zou worden, geeft de lokale overheden de mogelijkheid om zelf op te treden tegen kleine overlast.

Beperkingen verdwijnen

Aanvankelijk mochten alleen politie- en hulpagenten inbreuken vaststellen. Een gemeenteambtenaar bepaalde daarna de sanctie. De federale overheid vond echter dat ook gewone gemeenteambtenaren vaststellingen moesten kunnen doen. Begin 2001 verscheen een koninklijk besluit (KB) dat aan de gemeentesecretaris, een gemeente- of provincieambtenaar die bevoegdheid gaf. Enige vereiste: een masterdiploma. In 2005 volgde een nieuw KB en sindsdien volstaat al een diploma lager onderwijs. In het begin waren er een heleboel beperkingen om te voorkomen dat om het even wie boetes kon uitdelen, maar die vielen één na één weg. De aanpassingen van 2001 en 2005 hadden bovendien als pervers effect dat eenzelfde instantie de feiten vaststelt en bestraft. Hier wordt het in elke democratie geldende principe van de scheiding der machten overtreden. Iemand die een inbreuk vaststelt, kan in principe nooit dezelfde zijn als diegene die de inbreuk bestraft.

Dat principe is zowel een grondwettelijk recht als een Europees mensenrecht.

Artikel 119bis repte met geen woord over minderjarigen. Pas in 2004 werd de GAS-wet aangepast. Nu konden ook jongeren vanaf 16 jaar een GAS-boete krijgen van maximum 125 euro. Daar bleef het echter niet bij. Onlangs werd binnen de regering een akkoord bereikt om de leeftijd verder te verlagen naar 14 jaar en de maximumboete te verdubbelen. Politici als Bart De Wever en Alexander De Croo willen die leeftijd nu verder verlagen tot 12 jaar.

Overlast

Een ander probleem met artikel 119bis is het begrip 'overlast'. Het staat elke gemeente vrij om dat zelf in te vullen. Dat had – en heeft nog steeds – als gevolg dat geen enkele gemeente eenzelfde GAS-beleid voert. In 2009 al bracht de Gentse procureur des Konings Johan Sabbe dat tijdens een studiedag onder de aandacht: "Geen enkele zone heeft eenzelfde GAS-reglement." Hoewel de federale overheid vraagt dat gemeenten die deel uitmaken van dezelfde politiezone met één reglement werken, lijken gemeenten verslingerd aan hun eigen wetjes. Cijfers van de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten (VMSG) wijzen zelfs op verslaving. In 2005 had 28 procent van alle Vlaamse gemeenten een GAS-reglement, zeven jaar later was dat al 83 procent. 256 van de 308 Vlaamse gemeenten hebben nu hun eigen reglement en volgens de VMSG wordt dat "in de nabije toekomst mogelijk 90 procent".

Belletje trek was altijd een deugnietenstreek. Behalve in onder andere Mechelen en Dendermonde, want daar is het verboden. Een kind uit Antwerpen, waar belletje trek (nog) geen crimineel gedrag is, denkt best twee keer na als hij met Mechelse schoolvriendjes op stap gaat. Voelt iemand zich 's morgens niet zo lekker, dan blijft hij maar beter weg uit bijvoorbeeld Antwerpen en Leuven. Als hij daar misselijk wordt, rept hij zich beter de stad uit. Braken op de openbare weg is er immers verboden. Zelfs autopech kan aanleiding geven tot een GAS-boete. In de politiezone MINOS (Boechout, Borsbeek, Mortsel, Wijnegem en Wommelgem, nvd.) is het 'verboden onderhoudswerken aan de wagen uit te voeren op de openbare weg'. Mag je nog een platte band vervangen? Misschien kan je in geval van autopech maar beter op zoek gaan naar mensen die je willen helpen je auto te duwen. Als dat mag.

Gunther Malin
Kaarten: Miek Thieren

Luc Van den Bossche

de vader van de GASboete herkent zijn kind niet meer.

Er is een vergissing begaan, wellicht omwille van de vox populi

Luc Van den Bossche was in 1999 minister van Binnenlandse Zaken. Hij was het die de federale regering van het nut overtuigde om gemeentebesturen de mogelijkheid te geven zelf op te treden tegen kleine overlast.

Mogen we u de vader van de GAS-boetes noemen?

Luc Van den Bossche: "Bwa, vaderschap... Een wet maak je niet alleen. Het is als een voetbalspel, een samenwerking. Uiteindelijk moet iemand de laatste trap geven."

In Mechelen is een jongen beboet voor broodkruimels. Deelt u het gevoel dat uw wet in veel gemeenten zijn doel voorbij is geschoten?

Van den Bossche: "Nee, toch niet. Het is niet één fout die maakt dat het hele systeem slecht is. Er zou wetenschappelijk onderzoek moeten komen om te zien hoe groot het foutpercentage is. Je moet meer kennen dan de verklaring van de betrokkene, die niet de facto waarheidsgetrouw is. Die knaap kan ook naar de rechtbank stappen. Als het is gegaan zoals hij het vertelt, zal geen enkele rechter hem een sanctie geven."

Procederen is vaak duurder dan de boete zelf.

Van den Bossche: "Als je gelijk hebt, moet je daarvoor vechten. Ik vind het zeer merkwaardig dat als iemand beweert gelijk te hebben, daar dan toch in berust. Als ik morgen een GAS-boete krijg en ze onterecht acht, zal ik ze aanvechten."

In uw wet van 1999 stond dat de ambtenaar die overlast vaststelt nooit dezelfde mag zijn als degene die de boete oplegt.

Van den Bossche: "Dat is juist, en ik vind dat dat principe gehandhaafd had moeten blijven."

In 2005 is dat artikel eruit gehaald, daarna volgden de excessen.

Van den Bossche: "Dat denk ik ook. Het was fout om het artikel eruit te halen. De basisprincipes van een rechtssysteem moeten gehandhaafd blijven tot het einde. Dat principe opgeven is zeer slecht. Er is een vergissing begaan, wellicht omwille van de vox populi en de effectiviteit. In dit geval moeten effectiviteit en rechtsprincipes elkaar een hand geven.

De ene moet de andere beperken. Zoals vrijheid en willekeur elkaar moeten beperken. Ik zou de wet terugbrengen tot wat ik in 1999 neerlegde. Daar geloof ik in. Niet in de wijziging."

In 1999 verklaarde u dat een GAS-ambtenaar geen speciale opleiding moet hebben, maar 'verstandig en evenwichtig' moet zijn.

Van den Bossche: "Juist. Ik zeg niet dat hij een grote jurist moet zijn. Het gaat erom dat iemand met verstand en evenwicht oordeelt."

In 2002 werd u zelf betrapt op het roken van een sigaar in het ziekenhuis.

Van den Bossche: "Inderdaad. Ik vind dat voor dat soort banaliteiten geen GAS-boetes moeten worden uitgeschreven."

Izabelle Devulder

In naam der wet

Weet waaraan je begint als je op een bankje gaat zitten in Hasselt of iemand doet schrikken in Lokeren. Opmerkelijke passages uit Vlaamse GAS-reglementen.

samenstelling Ismail Eddegdag

Het is verboden op een openbare plaats ijskegels aan de buitenkant van de daken te laten hangen.

/ DENDERMONDE

Het is tijdens carnavalsoptochten verboden opgeraapte confetti te gooien.

/ DEINZE

Het is verboden door geluiden, gebaren of tekens, al dan niet gebruikmakend van een voorwerp, voertuigen op de openbare weg te doen vertragen, te doen stoppen of aan te klampen zonder wettige reden of toelating. Een afwijking op dit verbod kan toegekend worden door de burgemeester, die voorwaarden kan opleggen.

/ ANTWERPEN

Het is verboden om met een groep van meer dan 10 fietsers meermaals eenzelfde parcours af te leggen in Dendermonde. Is de groep samengesteld uit maximum 10 fietsers, dan dient er tussen twee zulke groepen minstens 1000m tussenruimte te zijn. Onder 'groep' wordt hier verstaan: een aantal personen die tezamen fietsen en naast of achter elkaar rijden.

/ DENDERMONDE

Het is verboden het zicht van op de openbare weg naar de uitstalramen van winkels en handelshuizen te hinderen alsook het uitzicht vanuit de vensters van woningen en gebouwen op de openbare weg.

/ BRASSCHAAT

Het is verboden personen te doen schrikken.

/ LOKEREN

Het is verboden, om het even welk geluid of rumoer te maken, veroorzaakt zonder reden of zonder noodzaak en dat is toe te schrijven aan een gebrek aan vooruitzicht en voorzorg en dat van aard is de rust van de inwoners in het gedrang te brengen. Het bewijs kan met alle mogelijke middelen geleverd worden.

/ RONSE

Op 1 en 2 november is het verboden de grafzerken schoon te maken.

/ DENDERMONDE

De burgemeester kan buiten de carnavaldagen, tijdens de periode van 1 januari tot en met de zondag vóór Pasen, gemaskerde danspartijen toelaten. Het is echter verboden zich gemaskerd van of naar het lokaal waar de danspartij plaatsheeft te begeven via een openbare weg, alsmede zich in die toestand in een andere inrichting te bevinden. Inbreuken op deze bepalingen worden gesanctioneerd met een administratieve geldboete van 120 EUR.

/ DENDERMONDE

Het is verboden zich op een voor anderen hinderlijke wijze op te houden in of op een voor het publiek toegankelijke ruimte, waaronder een portaal, telefooncel, wachtlokaal voor een openbaar vervoermiddel, parkeergarage, rijwielstalling.

/ WILLEBROEK

Het is verboden tapijten of ieder ander voorwerp uit te kloppen of te schudden boven de openbare weg.

/ SCHAARBEEK

Het beoefenen van waarzeggen, uitleggen van dromen, kwakzalverij en aanverwante praktijken is verboden.

/ LOKEREN

De organisator brengt de burgemeester minstens 48 uur op voorhand op de hoogte van de openbare vergaderingen die niet in openlucht plaatsvinden.

/ BORGLOON

De plaatsen die voor welbepaalde spelen of sporten voorbehouden zijn, mogen niet gebruikt worden voor andere spelen of sporten of voor andere doeleinden.

/ HASSELT

Het is gemaskerde personen verboden snijdende, stekende of kneuzende voorwerpen (andere dan de voorwerpen voorzien in de wet van 3 januari 1933 - wapenwet), die gebruikt kunnen worden om te slaan, te steken of te verwonden, te dragen of in bezit te hebben. Inbreuken op deze bepalingen worden gesanctioneerd met een administratieve geldboete van 120 EUR.

/ DENDERMONDE

Het houden van de zogeheten "pit-bull-terrier" door om het even wie, onder welke vorm ook, is voor de gehele uitgestrektheid van het grondgebied van de stad verboden. Is het dier gevaarlijk, dan mag het terstond afgemaakt worden.

/ OUDENBURG

Het is verboden veldvruchten of andere nuttige voortbrengsels van de bodem, die nog niet los van de grond zijn, weg te nemen.

/ LOKEREN

Het is verboden op de rug- en zijleuning van de openbare banken te zitten of de banken te bevuilen.
/ HASSELT

Het is verboden aan deuren te bellen of te kloppen met het doel een aalmoes te bekomen.
/ MORTSEL

Van de waterglijbanen moeten de zwemmers afzonderlijk naar beneden glijden en zonder het glijden te onderbreken, recht te staan of rond te lopen. Toegang tot de waterglijbaan gebeurt enkel via de daartoe voorziene trap. Inbreuken op deze bepalingen worden gesanctioneerd met een administratieve geldboete van 120 EUR.
/ DENDERMONDE

Het is verboden telegeleide vliegtuigen te laten opstijgen of te laten vliegen behoudens schriftelijke voorafgaande toelating van de Burgemeester die rekening houdt met de locatie, het tijdstip en de te verwachten hinder voor de omwonenden en de natuurlijke omgeving.
/ RUMST

Waar bestratingswerken uitgevoerd worden, zal gedurende 15 dagen het op het plaveisel uitgestrooide zand niet mogen weggenomen worden.
/ GENT

Behalve voor Sinterklaas, Zwarte Piet, de kerstman en de paashaas is het verboden het gelaat geheel of gedeeltelijk te bedekken.
/ HASSELT

De huurder zal de fiets 'als een goede huisvader' hantieren en beheren.
/ GENT

Het is verboden mortel te bereiden op de kerkhoven, tenzij in een emmer.
/ HASSELT

Het is verboden personen die aan een besmettelijke ziekte lijden te vervoeren of te doen vervoeren met een ander vervoermiddel dan met een speciale ziekenwagen.
/ SCHAARBEEK

Het is toegelaten dezelfde lijkwagen te gebruiken voor het vervoer van twee bloed- en aanverwanten tot de tweede graad en voor personen die op het ogenblik van het overlijden een feitelijk gezin vormden, die, tengevolge van hetzelfde feit overleden zijn, onder voorwaarde dat de kisten op behoorlijke wijze in de lijkwagen geplaatst kunnen worden.
/ KORTRIJK

Het vissen staat onder het toezicht van parkwachters en politie. Elke visser zal deze in elke omstandigheid bijstaan.
/ BRASSCHAAT

Enkel de biologisch afbreekbare confetti met een diameter van +/- 10 mm zal nog worden toegelaten.
/ WELLEN

Het is verboden, heimelijk of zonder noodzaak te kloppen of te bellen aan de deuren of vensters van de woningen.
/ DENDERMONDE

Het is verboden meer dan vijf katten of honden te houden in een gesloten bebouwing of appartementsgebouw.
/ LIER

Balspelen en andere spelen zijn toegelaten op een openbare plaats die daartoe door het gemeentebestuur speciaal werd aangeduid. Op andere openbare plaatsen is dit enkel mogelijk mits voorafgaande schriftelijke toelating van het college van burgemeester en schepenen op voorwaarde dat een verantwoordelijke aangeduid wordt die instaat voor de voorgeschreven veiligheidsmaatregelen en die een verzekeringspolis voorlegt die alle mogelijke schade dekt. De aanvraag moet minstens 8 dagen op voorhand schriftelijk ingediend worden.
/ LEDE

Het is verboden buiten de zalen voor spektakels of concerten en plaatsen voor sportbijeenkomsten of vermakelijkheden, de voorbijgangers op de openbare weg aan te klampen om hun inkomkaarten te koop aan te bieden of om hun uit te leggen hoe ze er zich kunnen aanschaffen. Het is eveneens verboden voor handelaars of restauranthouders alsook voor personen die ze tewerkstellen, cliënten aan te spreken of te roepen teneinde ze aan te sporen om naar hun zaak te komen.
/ HALLE

Het maken van een open vuur in de woning is verboden.
/ LEDE

Zonder voorafgaande schriftelijke toelating van de burgemeester is het verboden om lasers en lichtstralen te gebruiken.
/ HASSELT

Deuren, poorten, hekken, enz... mogen niet op de openbare weg openen.
/ MORTSEL

Het is eenieder uitdrukkelijk verboden zedenschennende liederen te zingen in het openbaar of dergelijke bewoordingen te uiten. Inbreuken op deze bepaling worden gesanctioneerd met een administratieve geldboete van 60 EUR.
/ DENDERMONDE

'De tijd van waarschuwingen is voorbij'

Op pad met de Antwerpse GAS-ambtenaren. Ze opereren in burger en dragen oortjes: 'Soms is het echt detectivewerk.'

"Op heterdaad betrapt!" klinkt het door het oortje van Jerry Driesen (39). "In de Van Kerckhovenstraat, kom!" We trekken met Jerry door de stationsbuurt. Op het voetpad voor een kapsalon staan twee politieagenten die druk in gesprek zijn met een oudere man. Een Bulgaarse vrouw en haar man kijken heel bezorgd naar de politiemannen. Plots stapt een kleinere vrouw met bruin haar kordaat op ons af. "Goedendag, ik ben Anita, GAS-ambtenaar."

Samen met haar collega Frank Van Wuytswinkel (56) is Anita Van Loock (54) zonet opgeroepen. Iemand van de kapperszaak heeft bussen haarlak en afgeknipte haren in de openbare vuilbak gegooid. Dat is een vergrijp waarvoor de boete kan oplopen tot 250 euro. De overtreding is opgemerkt door een GAS-ambtenaar die in de controlekamer van de Antwerpse politie op de Oudaan de joystick bedient. "Heel Antwerpen-Noord wordt gecoverd door camera's", vertelt Jerry. "Die beelden worden op regelmatige basis bekeken en als we een overtreding zien, wordt er een team op afgestuurd."

Ook Anita en Frank hebben een oortje dat hen in contact houdt met de controlekamer. Er wordt meteen een proces-verbaal uitgeschreven. "De tijd van waarschuwingen is voorbij", zegt Anita. "De stad Antwerpen investeert genoeg tijd en geld om te sensibiliseren. Elk jaar worden er flyers in bussen gestoken waarin wordt verduidelijkt wat mag en niet mag. Op feestdagen wordt dat nog eens gedaan. Dan vinden wij het niet meer dan normaal dat mensen zich aan de regels houden."

Anita en Frank behoren tot de dertig GAS-ambtenaren van de stad Antwerpen. Elke dag gaan zij in burger op pad om overtredingen vast te stellen. Sluikstorten,

hondenpoep, of kleine vervuiling zoals een blikje op straat gooien, horen daarbij. Dan schrijven ze processen-verbaal uit, die later door een sanctionerend ambtenaar worden omgezet in een GAS-boete.

Detectivewerk

De meeste Antwerpse GAS-ambtenaren werkten in een vorig leven, net zoals Sally Peeters (39) en Laurent Lauwers (58), bij de vuilkar. "Ge moogt mij Lorre noemen hoor", zegt Laurent, de oudste van de twee. Met een stevige jeansbroek, een zwarte jas, een pet van de New York Yankees en groene werkhandschoenen trekt hij elke dag ten strijde. "Voor sluikstorten en hondenpoep schrijven we de meeste pv's uit." Heimwee naar de vuilkar heeft Lorre niet. "Het was een fijne job, maar fysiek heel zwaar. Dit is beter. Bovendien ben je als GAS-ambtenaar meer actief betrokken. Soms is het echt detectivewerk om uit te zoeken wie nu juist dat vuilnis gestort heeft."

In de Van Maerlantstraat stoten de GAS-ambtenaren op een piramide van vuil. Een matrasje, beha's, luiers en nog tientallen onherkenbare voorwerpen liggen op elkaar gedumpt. Met hun handschoenen als wapens beginnen Sally en de Lorre hun zoektocht naar bewijs. "Alle briefwisseling kan ons naar de dader leiden," legt Sally uit. "Ongeopende brieven mogen we niet gebruiken. Die kunnen gedumpt zijn door andere mensen." Sommigen overtreders zijn heel creatief in hun manieren om GAS-boetes te ontlopen. "Soms vinden we vuilniszakken met briefjes in waarop staat: 'Je kunt me toch niet pakken'. Of zakken volgesmeerd met motorolie. Alles hebben we al gezien."

Een GAS-ambtenaar krijgt zelden complimentjes. Integendeel. Zowel Frank als Anita werden tijdens hun dienst al eens

bij de keel gegrepen door iemand die ze hadden betrapt. Toch blijven ze geloven in wat ze doen. Jerry vertelt ons over een case die recent succesvol werd afgehandeld in Deurne: "In de zandbak van een speeltuin lag elke dag hondenpoep. We hebben toen een week lang onze mobiele camera, die bedoeld is om overlast te filmen, in een huis geïnstalleerd om het baasje van die hond op heterdaad te betrappen. Op het filmpje zagen we de nietsvermoedende dader en zijn hond. GAS-ambtenaren zijn toen de buurt rondgegaan met foto's van die man en zijn hond. Het is ons uiteindelijk gelukt om de man te vatten."

Leeftijd verlagen

GAS-ambtenaren zien omstandigheden die de gewone burger niet ziet. Daarom zijn zij ook voorstander van een verdere verlaging van de leeftijdsgrens. "Tot nu toe was het alsof ouders hun kinderen overtredingen, zoals sluikstorten, lieten begaan omdat die kinderen toch niet bestraft kunnen worden. Dat is nu anders. Door een verlaging van de leeftijd naar twaalf jaar zouden er nog minder problemen zijn", zegt Sally.

De Lorre, een Antwerpenaar in hart en ziel, is het daar mee eens. "Antwerpen is een stad om trots op te zijn. Ik wil niet dat mensen, ook geen kinderen, de straten bevuilen en zo het stadsbeeld besmeuren. Zelfs na mijn uren ben ik bereid pv's uit te schrijven. Anders geef ik de overtredingen door aan de collega's van de volgende shift." Hij steekt zijn handschoenen weg en ritst zijn jas toe. "Wij gaan altijd ergens naartoe, maar we weten nooit wat de dag ons brengt."

Nasira Akaouch en Liesbeth Vermaercke

**Laurent
Lauwers, GAS-
ambtenaar
in actie: 'Ik
wil niet dat
mensen
de straten
bevuilen en zo
het stadsbeeld
besmeuren.'**

Verboden te zijn

De jeugd mag niet meer bewegen, zo is te horen bij de jeugdbeweging. 'Zelfs in een boom klimmen is tegenwoordig al verboden.'

Afgelopen zomer kreeg Chiroleider Tijs Cools tijdens een Chirofuij een GAS-boete wegens geluidsoverlast, ook al waren alle maatregelen genomen om de buurt te ontzien. "Welke jongere durft er nog Chiroleider te worden, als tijdens een groepsspel op straat één zuur telefoontje je al 80 euro kan kosten?", vraagt woordvoester Karolien Frederickx van Chirojeugd Vlaanderen zich af.

Tal van activiteiten die decennialang probleemloos door jeugdbewegingen uitgevoerd werden, zijn sinds kort onderhevig aan allerlei regeltjes en kunnen beboet worden. "Zelfs in een boom klimmen is tegenwoordig al verboden", zegt Matti Vandemaele van jeugdbeleidorganisatie De Ambrassade. "Jongeren vinden het heel dubbel dat ze enerzijds te horen krijgen dat ze de toekomst vormen, maar anderzijds zichzelf niet kunnen zijn. De GAS-boetes belemmeren jongeren om jong te zijn en zijn nefast voor jeugdwerk. We moeten drie maanden op voorhand schriftelijke toestemming vragen aan het stadsbestuur als we een middagje verkleed de stad in willen gaan. Spontaneïteit is toch essentieel in jeugdbewegingen en typisch voor de jeugd? Net zoals een rustpauze houden op kerktrappen of op een bankleuning zitten? Daar zijn allemaal al GAS-boetes voor uitgeschreven. Je mag jongeren niet uit de publieke ruimte weren. Jongeren vinden dat crimineel gedrag, zoals het kapot maken van een bank, bestraft moet kunnen worden, maar ze vinden ook dat er verdraagzaamheid moet zijn."

Steeds meer protest

Ook Caroline De Geest van de Liga voor Mensenrechten is verontwaardigd: "Waar ligt de tolerantiegrens? Waarom kunnen sommige dingen plots niet meer?"

De Liga voor Mensenrechten vindt de GAS-boetes een goed middel om zaken zoals wildplassen of sluijstorten te bestrijden, maar stelt vast dat er steeds meer excessen komen. "We zijn een repressieve samenleving aan het worden als fundamentele vrijheden zoals rondhangen met vrienden al gesanctioneerd worden. Bovendien zijn de zwakkeren daar het vaakst het slachtoffer van", zegt De Geest. "Met elke nieuwe doorsnee burger die slachtoffer wordt, stijgt het protest. Steeds meer mensen vinden dat er tegen GAS moet worden opgetreden."

Tientallen jeugdwerkorganisaties hebben de handen in elkaar geslagen om het GAS-beleid te laten versoepelen. "Ons standpunt is: geen boetes voor minderjarigen", zegt Vandemaele. "We hebben ook een probleem met de term 'overlast'. Waar staat die gedefinieerd? In de ene gemeente mogen dingen die een kilometer verder, in een andere gemeente, niet mogen. Inwoners weten niet wat wel of niet mag, laat staan op welke plaats."

Bange jeugd

Toen Saskia Wuytack eind oktober hoorde dat een jongen in Mechelen een GAS-boete had gekregen voor het eten van een broodje op de kerktrappen, riep ze via Facebook op om in groep een broodje te gaan eten aan de kerk. Na enkele dagen hadden al duizend mensen gereageerd en kreeg haar oproep nationale media-aandacht. Wuytack voelt zich overdonderd: "Er komt opeens nogal wat op me af door dit evenement aan te maken. Ik wil me helemaal niet profileren als een organisator of leider."

Maar veel verder dan Facebook lijkt het jongerenprotest niet te gaan. Initiatieven tegen GAS-boetes worden vooral genomen

door organisaties en Vlaamse koepels. Matti Vandemaele vindt dat jongeren zelf naar voren zouden moeten treden: "Ze hebben een sterke zaak, de smeulige verhalen zijn reëel. Ik heb de PV's gezien. Maar jongeren zijn bang om in de pers te komen. Ze zitten tenslotte nog steeds op diezelfde pleintjes, waar diezelfde ambtenaren rondlopen. Door veel media-aandacht, zoals bij Saskia Wuytack, zullen ambtenaren hen nog meer viseren."

Izabelle Devulder

Wat te doen bij een GAS-boete?

- Je krijgt een boete in de bus.
- Je hebt 15 dagen tijd om schriftelijk verweer in te dienen. Als de boete hoger is dan 62,70 euro, heb je het recht om je 'mondeling te verweren'. De GAS-ambtenaar beslist of de boete geschrapt of verlaagd wordt.
- Je hebt een maand om een verzoekschrift in te dienen bij de politierechtbank, of de jeugdrechtbank voor minderjarigen. Kostprijs: 40 euro.
- De meesten betalen op dit punt de boete, omdat gerechts- en advocatenkosten veel hoger uitvallen en de procedure lang kan blijven aanslepen.

'We zijn een repressieve samenleving aan het worden als fundamentele vrijheden zoals rondhangen met vrienden gesanctioneerd worden'

Foto: Pauline Poelmans

GAS-boete? Weg zakgeld

Een cafébaas die een GAS-boete van 125 euro krijgt voor nachtlawaai zal eens zuchten en in de kassa graaien. Wat zijn de implicaties voor 14- tot 18-jarigen?

Volgens een onderzoek uit 2011 van het OIVO, het onderzoeks- en informatiecentrum van de verbruiksorganisaties, bedraagt het gemiddelde maandelijkse zakgeld voor Belgische 14-jarigen 30 euro.

Dat gaat in de jaren daarna omhoog, tot 107 euro voor 18-jarigen. Opmerkelijk: bijna 1 op 3 geeft het zakgeld onmiddellijk uit. Het zakgeld wordt vooral besteed aan voeding (40 procent) en kleding (38 procent). Daarna volgen videospelen (27 procent), uitgaan (11 procent) en herlaadkaarten (10 procent). Bovenop het zakgeld heeft 59 procent van de jongeren ouder dan 15 een studentenjob.

Een boete wegens het niet in de juiste houding zitten op een bankje in het park. Wat zegt dat over deze samenleving?

Jan Nolf was 10 jaar advocaat en 25 jaar vrederechter in Roeselare. Hij heeft een kritische blog over justitie, www.JustWatch.be

Reageert de maatschappij vandaag anders op experimenteelgedrag van jongeren?

Jan Nolf: "Absoluut. Er is een zekere verzuring in de maatschappij geslopen. Mensen van hier hebben tegenwoordig zo veel comfort dat ze verzanden in een soort van permanent afkeurgedrag. Ze ergeren zich aan de kleinste zaken en vervallen in fundamenteel negativisme. Alles wordt op die manier overlast. Dat uit zich ook in hun stemgedrag, wat zich dan weer weerspiegelt in het gevoerde beleid. We leven niet meer in een rechtstaat met één s, maar in een rechts-staat met twee s-en. Steeds meer regeltjes en repressie."

In verschillende van uw opiniestukken over de GAS-boetes maakt u brandhout van het systeem. Wat zijn uw bezwaren?

Nolf: "Mijn bezwaren zijn natuurlijk vooral van juridische aard. Ten eerste is er de lokale willekeur waardoor de rechtszekerheid in het gedrang komt. De burgemeesters vandaag lijken opnieuw de leenheren uit de middeleeuwen te worden. Daarnaast schendt het systeem ook het principe van de scheiding der machten. De lokale GAS-ambtenaar loopt aan de hand van de burgemeester en de korpschef en kan op die manier nooit onafhankelijk werken. Ten derde werkt het een klassenjustitie in de hand. Kleine pseudo-criminelen betalen in verhouding veel hogere boetes dan grote fraudeurs. En tot slot is het ook een klantvriendelijk systeem. De beroepsprocedure is te ingewikkeld. Je hoort me dan ook nooit pleiten voor aanpassingen aan het systeem van de GAS-boete, ik wil het in zijn geheel afgeschaff zien."

Hoe zou de overheid volgens u dan wel moeten omgaan met het zogenaamde overlastgedrag van jongeren?

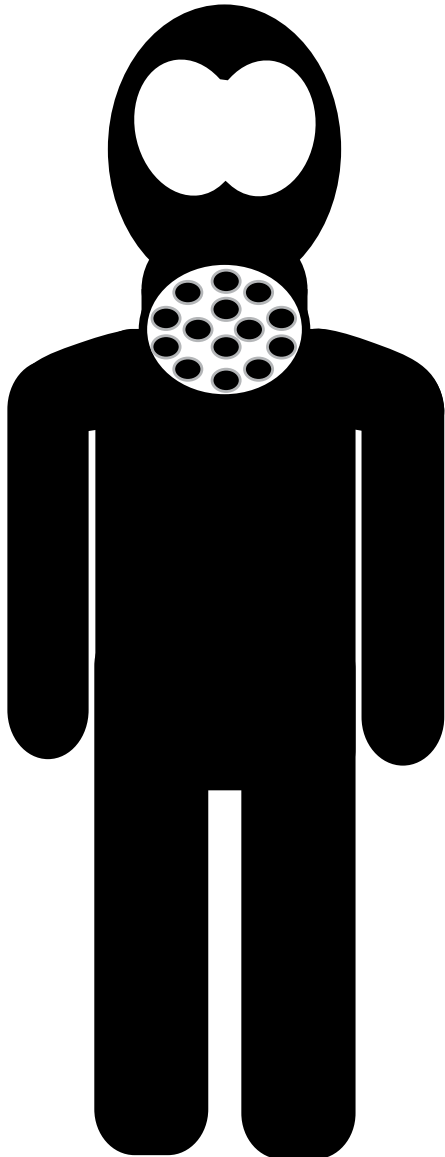
Nolf: "Maatregelen als de GAS-boetes duiden er voor mij op dat de overheid de notie van opvoeding opgegeven heeft en alles zet op financiële straffen. Maar zo werkt opvoeding natuurlijk niet. Ik pleit voor een heel andere aanpak. De overheid moet opnieuw investeren in een pedagogisch-maatschappelijk project voor deze jongeren. In probleemwijken moet opnieuw een wijkwerking uitgebouwd worden. Daarnaast moeten echte criminele feiten op een andere manier bestraft worden. Justitie moet opnieuw dichterbij de mensen komen. Door een lokale rechter aan te stellen bijvoorbeeld, die de probleemjongeren beter leert kennen en zo dichterbij de bal kan spelen."

Denkt u dat justitie de uitwassen van het systeem zelf zal corrigeren?

Nolf: "Ik zie de situatie niet al te rooskleurig in. Volgens mij is de slinger nog niet helemaal doorgeslagen en zal de situatie eerst nog verslechteren. Ik vrees dat we zullen moeten wachten tot de verontwaardiging bij de bevolking zo groot wordt, dat de overheid het niet meer kan negeren. De crisis zou dat wel eens kunnen versnellen. Werkloze jongeren gaan sowieso vaker op straat rondhangen en de kans op absurde GAS-bestraffingen neemt alleen maar toe."

Pedro De Bruyckere is regent en pedagoog aan de Arteveldehogeschool Gent. Hij bestudeert de leefwereld van jongeren en is co-auteur van 'De jeugd is tegenwoordig'.

Zijn de GAS-boetes gericht tegen jongeren, denkt u?

Pedro De Bruyckere: "Sancties zoals GAS-boetes hebben een grote symbolische waarde. Ik vrees dat veel mensen met situaties van overlast te maken hebben. Er sluipt echter een gevaar in het opleggen van boetes door de gemeente. Een dialoog met jongeren wordt net moeilijker.

We mogen het onderzoek van Kinderrechtencommissaris Vanobbergen niet negeren. Volgens hem bedraagt het aantal gesanctioneerde jongeren slechts twee procent van het totaal aantal GAS-boetes. De cijfers zijn dus niet in overeenstemming met de retoriek van politici. Niet toevallig is die discussie over het verlagen van de GAS-leeftijdsgrens losgebarsten in volle verkiezingsstrijd. Het leek alsof jongeren gezocht werden. Politici zonder rechtstreeks verkiesbare positie waren minder eensgezind positief over deze sancties."

Van waar die drang om 'jong' te associëren met 'overlast'?

De Bruyckere: "De factor van de vergrijzing speelt wel degelijk een rol. Het is echter niet alleen te wijten aan een toenemend aandeel onverdraagzame ouderen.

Stijn Vanheule is psycholoog en docent psychoanalyse en klinische psychodiagnostiek aan de UGent en heeft een goede kijk op de leefwereld van jongeren.

Zijn jongeren vandaag anders dan vroeger?

Stijn Vanheule: "Experimenteel gedrag wordt steeds vaker bestempeld als een stoornis en dus abnormaal. Toch is experimenteren van alle tijden. Zelfs in schriften uit de Romeinse periode lezen we passages over zogenaamd overlastgedrag van jongeren. Het is een constante in de geschiedenis dat jongeren de grenzen van cultureel bepaalde gewoonten aftasten."

Is de reactie van volwassenen op het gedrag van jongeren veranderd?

Vanheule: "Ja, ik voel het wel aan als een groeiende onverdraagzaamheid van volwassenen. Dat heeft te maken met het feit dat we alsmaar meer stedelijk zijn gaan leven. Een steeds grotere en meer diverse groep mensen moet samenleven op een steeds kleinere oppervlakte. Men probeert die spanning te verhelpen door meer en meer kleine regeltjes op te leggen. Ik denk dat de individualisering ook een belangrijke rol speelt. Met het afkalven van sociale verbanden komt het individu meer op de voorgrond.

In plaats van jongeren te beschouwen als lid van een groep of lid van de samenleving, worden ze individueel verantwoordelijk geacht voor hun

Mensen plooiën terug op zichzelf en je kan een algemene verruwing in omgang vaststellen. Op deze evolutie antwoorden met GAS-boetes is een ironische, wrange tendens.

Europees onderzoek, onder andere in het Verenigd Koninkrijk, wijst uit dat jongeren braver worden. Alle paramaters van afwijkend gedrag zijn in dalende lijn. Los van een kleine groep recidivisten, is er minder zware overlast."

"In de discussie over de leeftijdsgrens zijn de autoriteiten voorbij gegaan aan het juridische concept van 'de jaren des ondersheids'. Pas vanaf een bepaalde leeftijd kan iemand de impact van zijn daden inschatten. Recent is gebleken dat die leeftijd veel later valt dan vroeger werd vooropgesteld. Nieuw pedagogisch onderzoek toont aan dat de grens op 24 jaar zou liggen. Deze piste heeft al veel wetenschappelijke discussies aangewakkerd, maar brengt alvast wat nuance in het debat. Vooral jongens kunnen hun impulsen slechts matig bewingen. Vanuit dit opzicht is het redelijk absurd om 14-jarigen te beboeten."

gedragingen en ook op die manier administratief gesanctioneerd."

"Volwassenen hebben bovendien geen vast kader van waaruit ze gedrag van jongeren beoordelen. Daardoor is het willekeurige van hun reacties op jongeren beter zichtbaar. Vroeger bestond een meer eenduidige kijk op het opvoeden van kinderen en een groot deel van de mensen gedroegen zich naar die norm. Deze norm werd niet echt in vraag gesteld. Vandaag is dat grote verhaal verdwenen en lijken de kleine regeltjes op de voorgrond te staan."

Met daar bovenop GAS-boetes?

Vanheule: "De GAS-boete is een uiting van onmacht. Een concreet individu wordt bestraft met een boete, zonder daarbij na te gaan wat diens gedrag zegt over hoe hij zich misschien als jongere wil profileren. Op die manier krijgt de jongere in kwestie geen onderhandelingsruimte meer. Door het geven van GAS-boetes sluit de bestraffer de dialoog uit. Jongeren kunnen nooit hun plaats in de maatschappij vinden als er niet naar hen geluisterd wordt. De overheid zou beter geld investeren in buurtwerkers die de jongeren als volwaardige gesprekspartners accepteren."

Lander Kennis en Yves Torbeyns
Illustratie: Thomas Verstrepen

STAMP
MEDIA

jongerenmedia-agentschap

